EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

12. mai 2005 *

Kohtuasjas C-42/04,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel College van Beroep voor het bedrijfsleven'i (Madalmaad) 23. jaanuari 2004. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 3. veebruaril 2004, menetluses

Maatschap J. B. en R. A. M. Elshof

versus

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts (ettekandja), kohtunikud N. Colneric ja E. Levits,

kohtujurist: M. Poiares Maduro,
kohtusekretär: vanemametnik M.-F. Contet,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

arvestades kirjalikus menetluses ja 10. märtsi 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Maatschap J. B. en R. A. Elshof, esindaja: *ingeniéur* A. B. Zwierstra,

— Madalmaade valitsus esindajad: H. G. Sevenster ja S. Terstal,

— Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: T. van Rijn ja A. Nijenhuis,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada asi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab komisjoni 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1046/2001, millega võetakse vastu erandlikud sea- ja vasikalihaturu toetusmeetmed Madalmaades (EÜT L 145, lk 31), artikli 4 lõikes 3 esineva mõiste „partii" tõlgendamist.

2 Kõnealune eelotsusetaotlus esitati Maatschap J. B. en R. A. M. Elshof'i (edaspidi „Elshof") ja Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit'i (Madalmaade põllumajanduse, looduse ja toidukvaliteedi ministeerium) vahelise vaidluse raames, mis puudutab Elshofile jäätmetehasesse saadetavate vasikate tarnimiseks antava abi suurust.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

3 Määrusega nr 1046/2001 võetakse vastu Madalmaades puhkenud suu- ja sõrataudi tõttu erandlikud sea- ja vasikalihaturu toetusmeetmed. Üks võetud meetmetest on taudist nakatunud tsoonidest jäätmetehastesse saadetavate loomade tarnimiseks subsiidiumi andmine.

4 Selle määruse artikli 1 lõige 3 sätestab:

„Alates 27. aprillist 2001 võivad tootjad taotluse esitamisel saada pädevatelt Madalmaade asutustelt abi CN-koodi 0102 90 alla kuuluvate alla 12 kuu vanuste vasikate tarnimiseks kõnealustele asutustele." [Siin ja edaspidi on osundatud määrust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

5 Sama määruse artikkel 2 sätestab:

„Tarnida võib üksnes [...] [taudist nakatunud] tsoonides kasvatatud elusloomi, tingimusel et loomade tarnimise päeval kohaldatakse nendes tsoonides Madalmaade asutuste poolt ettenähtud veterinaariaalaseid sätteid, et loomad ei ole suu- ja sõrataudi vastu vaktsineeritud ning juhul, kui loomade vedu põllumajandusettevõtetest tapamajja direktiivi 85/511/EMÜ artikli 9 lõigetes 2 ja 3 ette nähtud korras ei ole tarnimise päeval lubatud."

6 Vastavalt määruse nr 1046/2001 artiklile 3:

„Tarnimise päeval kaalutakse ning tapetakse loomad viisil, millega välditakse haiguse levikut.

Loomad veetakse viivitamata jäätmetehasesse [...].

Siiski võib loomad vedada viivitamatuks tapmiseks tapamajja ning seejärel ladustada külmhoones, enne kui nad jäätmetehasesse veetakse. Tapmine ja ladustamine peab toimuma vastavalt II lisale.

[...]".

7 Nimetatud määruse artikli 4 lõige 3 määrab abi suuruse kindlaks järgmises sõnastuses:

„Artikli 1 lõikes 3 sätestatud abi põllumajandusettevõttest väljaveol on 200 eurot 100 kg eluskaalu kohta. Vasikate puhul, mille keskmine kaal partiis on üle 260 kg, ei või abi suurus ületada abisummat, mis on kindlaks määratud vasikate puhul, mille keskmine kaal partiis on 260 kg."

8 Määruse nr 1046/2001 II lisa punkti 1 kohaselt „[t]arnimise päeval kaalutakse loomad pealelaadimisel ning tapetakse tapamajas".

Siseriiklikud õigusnormid

9 Korralduse suu- ja sõrataudist ohustatud tsoonides ja järelevalvetsoonides sisseostu toetuste kohta (*Stcrt.* 2001, nr 82), mida on muudetud 14. mai 2001. aasta otsusega (*Stcrt.* 2001, nr 93, edaspidi „korraldus toetuste kohta"), mis jõustus 27. aprillil 2001, artikkel 1 sätestab:

„Käesolevas korralduses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

n. partii: [...] nuumvasikad, keda veetakse ühest ettevõttest üht veovahendit kasutades".

10 Nimetatud korralduse artikkel 2 näeb ette:

„Taotluse esitamisel annab minister [...] jäätmetehasesse saadetavate [...] nuumvasikate sisseostuks toetust vastavalt järgmistele sätetele."

11 Sama korralduse artikli 5 lõike 1 kohaselt:

„Jäätmetehasesse saadetavate nuumvasikate sisseostuks antav toetus artikli 3 lõike 2 mõttes on 440,74 hollandi kuldnat [200 eurot] 100 kg eluskaalu kohta, kusjuures lubatud maksimaalne keskmine kaal partiis on 260 kg looma kohta."

Vaidluse ja eelotsuse küsimuse aluseks olevad asjaolud

12 12. mail 2001 tarnis Elshof 257 jäätmetehasesse saadetavat nuumvasikat. Vasikaid veeti nelja veoautoga, mille koormad olid kõik eraldi kaalutud.

13 Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit võttis 29. juunil 2001 vastu neli otsust, mis puudutasid neid nelja veoautokoormat vasikaid. Iga otsusega andis ministeerium Elshofile toetust vastava koorma piires. Vastavalt korraldusele toetuste kohta tuleb iga koormat käsitleda eraldi partiina.

14 7. augustil 2001 esitas Elshof kaebused kõigi nelja otsuse vastu. Ta väitis, et kõiki samal päeval tema ettevõttest välja veetud loomi tuleb käsitleda ühe partiina, aga mitte nelja eraldi partiina. Elshofil on sellisel juhul õigus talle tegelikult antud summast 32 563 euro võrra suuremale toetusele.

15 2. novembri 2001. aasta otsustega lükkas Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit nimetatud kaebused tagasi, tuginedes korralduses esinevale mõiste „partii" määratlusele.

16 Elshof esitas nende tagasilükkavate otsuste peale College van Beroep voor het bedrijfsleven'ile hagi, küsides kohtult, kas korralduses esinev mõiste „partii" on kooskõlas määruses nr 1046/2001 artikli 4 lõikes 3 esineva mõistega, koostoimes sama määruse II lisa punktis 1 esineva mõistega „koorem".

17 Sellises olukorras otsustas College van Beroep voor het bedrijfsleven menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas määruse nr 1046/2001 artikli 4 lõikes 3 esineval mõistel „partii" on sama tähendus kui selle määruse II lisa punktis 1 kasutatud mõistel „koorem" või tuleb mõistet „partii" tõlgendada selliselt, et see tähistab kõiki põllumajandusettevõtja

poolt ühel ja samal päeval või ühe ja sama ostuotsuse alusel jäätmetehasesse tarnitavaid loomi?"

Eelotsuse küsimus

18 Madalmaade valitsus leiab, et ei määrus nr 1046/2001 ega ka teised ühenduse õigusnormid anna täpset määratlust nimetatud määruse artikli 4 lõikes 3 esinevale mõistele „partii". Ühenduse määratluse puudumisel on liikmesriigid pädevad mõistet määratlema ning võivad anda sellele sama tähenduse kui mõistel „koorem", mida on kasutatud sama määruse II lisa punktis 1.

19 Komisjoni väidab, et arvestades määruse nr 1046/2001 eesmärki, milleks on leevendada vasikate põllumajandustootjatele suu- ja sõrataudivastaste meetmetega kaasnevat hukatuslikku majanduslikku mõju, tuleb tõlgendada mõistet „partii" nii, et see tähistab kõiki põllumajandusettevõtja poolt ühel ja samal päeval või ühe ja sama ostuotsuse alusel jäätmetehasesse tarnitavaid loomi.

20 Siinkohal tuleb esmalt meenutada, et eespool mainitud määruse artikli 1 lõige 3 näeb ette, et abi antakse „vasikate tarnimiseks". Vastavalt sama määruse artikli 4 lõikele 3 on see abi „200 eurot 100 kg eluskaalu kohta", sõltumata tarnitavate loomade arvust ning üksikisendite kaalust.

21 Arvukatest määruse nr 1046/2001 artiklites 2 ja 3 „tarnimise päevale" tehtud viidetest nähtub, et ühe ja sama päeva jooksul sooritatud vasikate tarnet käsitletakse abi saamiseks õigustatud tarnena.

22 Sama määruse artikli 4 lõige 3 sätestab abi ülemmäära, mida väljendatakse keskmise kaaluna kilodes partii kohta. See säte näeb ette, et „[v]asikate puhul, mille keskmine kaal partiis on üle 260 kg, ei või abi suurus ületada abisummat, mis on kindlaks määratud vasikate puhul, mille keskmine kaal partiis on 260 kg".

23 Määrus nr 1046/2001 ei osunda mõiste „partii" tähenduse ja ulatuse määratlemiseks mingil viisil selgelt liikmesriikide õiguskorrale. Tegemist on iseseisva mõistega ühenduse õiguses, mille tõlgendamisel tuleb arvestada määruse nr 1046/2001 artikli 4 lõikes 3 sätestatut ning selle määruse eesmärki (vt selle kohta 18. jaanuari 1984. aasta otsus kohtuasjas 327/82: Ekro, EKL 1984, lk 107, punkt 11; 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-287/98: Linster, EKL 2000, lk I-6917, punkt 43, ja 27. veebruari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-373/00: Adolf Truley, EKL 2003, lk I-1931, punkt 35).

24 Seetõttu leiab Madalmaade valitsus, et määruse nr 1046/2001 artikli 4 lõikes 3 esinevale mõistele „partii" võib anda sama tähenduse kui määruse II lisa punktis 1 esinevale mõistele „koorem".

25 Siiski on mõiste „partii" grammatiline tõlgendamine vastuolus valitsuse antud tõlgendusega. Partii all mõistetakse tavaliselt gruppi sarnaseid kaupu, mida ei müüda eraldi. Seetõttu ei välista kaupade erinevate koormatena tarnimine nende käsitlemist ühe partiina, tingimusel et neid kaupu müüakse kogumis.

26 Ka asjaolu, et ühenduse seadusandja kasutab määruse nr 1046/2001 artikli 4 lõikes 3 ja II lisa punktis 1 kahte mõistet „partii" ja „koorem", kinnitab nende kahe mõiste erinevat tähendust.

27 Kui nimetatud määruse kontekstis hõlmab abi saamiseks õigustatud vasikate tarne kõiki ühe päeva jooksul tarnitud vasikaid, nagu nähtub ka käesoleva kohtuotsuse punktist 21, siis on kohane käsitleda määruse artikli 4 lõikes 3 esineva mõiste „partii" tähenduses kõiki põllumajandustootja poolt ühe müügitehinguga seoses ühe päeva jooksul tarnitud jäätmetehasesse saadetavaid vasikaid.

28 Teiseks on vaja hinnata nimetatud mõiste sellise grammatilise tõlgenduse vastavust määruse nr 1046/2001 eesmärgiga.

29 Selleks tuleb meenutada, et nimetatud määruse eesmärk ei ole mitte ainult suu- ja sõrataudi leviku tõkestamine, vaid ka taudist nakatunud tsoonides põllumajandustootjatele rahalise abi andmine.

30 Toimikust nähtub, et korralduses mõistetele „partii" ja „koorem" sama tähenduse omistamise tulemusena sai Elshof nelja veoautokoorma vasikate ühe päeva jooksul tarnimiseks 101 077 eurot toetust. Kui vasikad oleks laaditud ühele ainsale veoautole, oleks Elshof saanud toetust 133 640 eurot, kuna sellisel juhul oleks tarnitavaid loomi käsitletud ühe partiina nimetatud korralduse artikli 1 kohaselt.

31 Sama korralduse rakendamisest tulenevalt mõistetele „partii" ja „koorem" sama tähenduse omistamine tähendab seega, et loomade tarnimiseks valitud transpordiviisil on oluline mõju põllumajandustootjale antava abi suurusele, samas kui määruse nr 1046/2001 sätete kohaselt on otsustavaks teguriks ainult ühe päeva jooksul tarnitud vasikate kaal.

32 Seevastu mõiste „partii" grammatilise tõlgendamise puhul ei mõjutaks põllumajandustootja poolt valitud transpordiviis tõenäoliselt antava abi suurust. Niisiis toetab selline tõlgendus määruse nr 1046/2001 eesmärgi saavutamist rohkem.

33 Madalmaade valitsus toob esile veel selle, et komisjoni 3. märtsi 1997. aasta määruse (EÜ) nr 413/97, millega võetakse vastu erandlikud sealihaturu toetusmeetmed Madalmaades (EÜT L 62, lk 26), artikli 4 lõike 4 alusel antud abi rakendamisega seotud kontrollimenetluse raames, mis viis 24. veebruaril 2005 vastu võetud otsuseni kohtuasjas C-318/02: Madalmaad *v.* komisjon (kohtulahendite kogumikus ei avaldata), välistati täielikult mõiste „partii" tõlgendamine viisil, mis seostaks seda kõigi ühelt põllumajandustootjalt ühe päeva jooksul tarnitud loomadega.

34 Siiski on sobiv märkida, et määruse nr 413/97 artikli 4 lõige 4 jaotab seal osutatud loomad, nimelt põrsad, vastavalt erinevatele abitasemetele erinevatesse kaalukategooriatesse. Kuigi see määrus osutab iga loomade kategooria ja sellele vastava abi kindlaksmääramisel arvestatavale keskmisele kaalule partii kohta, on määruse tegelik eesmärk anda loomadega seotud toetust lähtuvalt üksikisendite kaalust (vt eespool viidatud kohtuotsus Madalmaad *v.* komisjon, punktid 89–91).

35 Seevastu määrus nr 1046/2001 ei näe ette mitut abitaset, mis lähtub vasikate erinevatest kategooriatest. Tõepoolest, nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 20 on juba sedastatud, on abi „200 eurot 100 kg eluskaalu kohta", sõltumata üksikisendite kaalust.

36 Sellest järeldub, et kui — vastupidiselt määrusele nr 413/97 — määruse nr 1046/2001 artikli 4 lõikes 3 esinevat mõistet „partii" tõlgendada grammatiliselt, ei kaasne sellega risk, et põllumajandustootja saaks abi jäätmetehasesse tarnitavate loomade kategooria jaoks liiga kõrge taseme alusel.

37 Kõigist eespool toodud põhjendustest järeldub, et mõiste „partii" määruse nr 1046/2001 artikli 4 lõike 3 mõttes osutab kõigile põllumajandustootja poolt ühe müügitehinguga seoses ühe päeva jooksul tarnitud jäätmetehasesse saadetavatele vasikatele.

Kohtukulud

38 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, v.a. nimetatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Mõiste „partii" komisjoni 30. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1046/2001, millega võetakse vastu erandlikud sea- ja vasikalihaturu toetusmeetmed Madalmaades, artikli 4 lõike 3 mõttes osutab kõigile põllumajandustootja poolt ühe müügitehinguga seoses ühe päeva jooksul tarnitud jäätmetehasesse saadetavatele vasikatele.

Allkirjad